

Гудзь Т.П. Механізм формування фінансової рівноваги підприємства / Т.П. Гудзь //Економіка та управління національним господарством: стан, тенденції та перспективи: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 травня 2015 р., м. Одеса). – Одеса, ОНЕУ, 2015. – С. 92-94.

Гудзь Т.П.

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Механізм формування фінансової рівноваги підприємства

Ефективне управління фінансовою рівновагою відкриває можливість підприємству для забезпечення основи стабільного розвитку за відносного рівня безпеки в умовах швидкоплинної зміни факторів зовнішнього середовища. Проблеми управління фінансовою рівновагою підприємства вивчали такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: Унковська Т.Є., Белоліпецький В.Г., Терещенко О.О., Полінкевич О.М., Костирко Л.А., Абрютіна М.С., Лігоненко Л.О., Гонтарева І.В., Коласс Б. та інші [1, с. 117-118].

Під «механізмом» ми розуміємо сукупність методів, інструментів і важелів впливу суб'єкта на об'єкт на визначених принципах для досягнення поставленої мети шляхом поступового виконання завдань. Звідси можемо визначити, що механізм формування фінансової рівноваги підприємства передбачає процес розробки взаємопов'язаних та економічно обґрунтованих рішень суб'єктів фінансового менеджменту, спрямованих на забезпечення стійкого фінансового стану як основи життєздатності підприємства шляхом виконання завдань з використанням методів, інструментів та важелів, представлених у таблиці 1. Завдання, вирішення яких спрямоване на досягнення поставленої мети, передбачають: синхронізацію грошових потоків; дотримання «золотого правила балансу» та «золотого правила фінансування»; збалансування ризику, ліквідності та прибутковості; максимізацію вартості бізнесу.

Застосування інструментів та важелів, як прямих та непрямих засобів дії методів формування фінансової рівноваги підприємства, має здійснюватися на основі таких принципів, як: комплексність, системність, адаптивність, гнучкість, об'єктивність.

Критерії оцінки функціонування даного механізму можна поділити на індивідуальні та інтегральні. До перших відносяться показники фінансового стану, які характеризують фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність та ділову активність. Інтегральні – це рейтингові показники, які базуються на узагальнюючій оцінці фінансової рівноваги. Сучасна наука напрацювала досвід математичних моделей для інтегрального опису стану фінансової рівноваги.

Таблиця 1 – Методи, інструменти та важелі формування фінансової рівноваги підприємства

Методи	Інструменти	Важелі
Реструктуризація активів	Приховані резерви; частковий продаж майна; майно в оперативній оренді; майно у фінансовому лізингу; об'єкти зворотного лізингу; фінансування активів за рахунок зобов'язань, що мають адекватні строки платежу	Оптимізація страхових запасів товарно-матеріальних цінностей; передача в оренду рухомого та нерухомого майна
Фінансова реструктуризація	Переведення боргу на третю особу; погашення боргів власниками; списання боргу; конверсія боргу; відстрочка боргу; розстрочка боргу; пролонгація боргу; переоформлення договору купівлі-продажу у комерційний кредит;	Взаємозалік боргових зобов'язань; бартерні розрахунки; створення буферу безпеки для покриття розривів ліквідності
Диверсифікація джерел фінансування розвитку	Санаційний прибуток; емісійний дохід; кошти власників; державні трансферти (дотації, субвенції); інвестиції; рекапіталізація прибутку та дивідендів	Пошук альтернативних джерел фінансового забезпечення
Рефінансування дебіторської заборгованості	Дебіторська заборгованість передана на факторинг; дисконт векселів; дебіторська заборгованість передана на форфейтинг	Позовні заяви до суду; взаємозалік боргових зобов'язань
Моніторинг	Інструменти діагностики фінансової кризи; моделі прогнозування банкрутства; інструменти діагностики фінансової рівноваги	Вивчення ринку фінансових ресурсів та ринку збуту
Бюджетування	План доходів і витрат; режим економії витрат; платіжні календарі; план грошових потоків	Визначення фінансової структури підприємства
Фінансовий контроль	Контроль за виконанням бюджетів усіх рівнів фінансової структури підприємства; контроль грошових потоків; контроль за дотриманням платіжної дисципліни	Визначення відповідальності за вжиття заходів щодо підтримки (відновлення) фінансової рівноваги
Реструктуризація виробництва	Технічна і технологічна модернізація виробництва; нові види продукції; розробка та впровадження системи забезпечення якості продукції	Протоколи намірів з постачальниками основної сировини та споживачами готової продукції
Реінжиніринг	Перепроєктування внутрішніх бізнес-процесів	Перегляд місії та стратегічних цілей діяльності
Реорганізація	Продаж цілісного-майнового комплексу; передача майнових прав та зобов'язань правонаступнику; інтеграція капіталу; ефект синергізму	Зміна відносин між засновниками; нові підходи в управлінні

Примітка. Авторська розробка

Отже, механізм формування фінансової рівноваги підприємства – це сукупність методів, важелів та інструментів, що застосовуються суб'єктами фінансових відносин по відношенню до об'єктів їх взаємодії на визначених принципах для досягнення поставленої

мети – забезпечення фінансової рівноваги підприємства у довгостроковій перспективі. Даний механізм має бути вмонтований у загальну систему фінансового менеджменту підприємства для забезпечення його стабільного функціонування у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Гудзь Т.П. Управління фінансовою рівновагою підприємства / Т.П. Гудзь // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2008. – Вип. 30. – С. 117-126.